

An aerial photograph of a dense green forest with a narrow stream flowing through it. A white mouse cursor is pointing at a small yellow box labeled 'interaktivní PDF' located near the stream.

interaktivní PDF

22. setkání škol a institucí Královéhradeckého kraje
zabývajících se ekologickou výchovou

KAPRADÍ 2021

KONZULTACE A PRAKTICKÉ DÍLNY

pátek 8. října 2021

Trutnov

Akce je příspěvkem k Dekádě obnovy ekosystémů
vyhlášené OSN na léta 2021–2030.

Téma: **Ekosystémy
v ohrožení**

Motto Dekády:

JEŠTĚ DESET LET NA OBNOVU PLANETY:
Nikdy nevyvstala naléhavější potřeba obnovit poškozené ekosystémy než je tomu nyní. Ekosystémy podporují veškerý život na Zemi. Čím zdravější jsou naše ekosystémy, tím zdravější je planeta a její obyvatelé. Dekáda OSN pro obnovu ekosystémů má za cíl předcházet, zastavit a zvrátit degradaci ekosystémů na každém kontinentu a v každém oceánu. Může pomoci skoncovat s chudobou, bojovat proti změně klimatu a zabránit masovému vyhynutí. Uspěje to pouze tehdy, když se zapojí každý.

PROGRAM

pátek 8. října 2021

8.00–8.30 **Prezence**

8.45 **Zahájení**

Úvodní slovo:

Ing. Miloš Pochobradský, ředitel České lesnické akademie Trutnov

RNDr. Jiří Kulich, ředitel Střediska SEVER

Mgr. Arnošt Štěpánek, MBA, náměstek hejtmána Královéhradeckého kraje

Hlavní přednášky:

Ochrana nestačí, evropské ekosystémy potřebují obnovu

Krátké shrnutí evropské politiky v oblasti ochrany a péče o ekosystémy, současný stav, trendy a příležitosti, které přináší Evropská zelená dohoda (European Green Deal) a jeho strategie - pro biodiverzitu a "Farm to fork". Co v České republice umíme, co se učíme a co nám nejde v ochraně biodiverzity a ekosystémů a jak to všechno souvisí s hlavním politickým cílem EU - dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality.

Doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D., hostující profesor na antverpské univerzitě, kde přednáší předmět Obnova ekosystémů, docent na ČZU v Praze, obor Metody studia ekosystémů, a na PřF UK obor Životní prostředí a společnost. Publikuje v oboru půdní ekologie a půdní zoologie. Vedoucí Zastoupení Evropské komise na Slovensku, emeritní ministr životního prostředí ČR a ředitel odboru pro ochranu přírodních zdrojů a biodiverzity v Generálním ředitelství pro životní prostředí Evropské komise.

Klimatické vlivy a budoucí vývoj českých lesů - je čas na změnu paradigmatu?

Kůrovcová gradace v minulých letech postihla rozsáhlé plochy smrkových monokultur. Jaké byly hlavní příčiny, a čeho se vyvarovat do budoucna, pokud klimatické modely předpovídají více suchých a teplých period.

Prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc., zabývá se biogeochemií lesních a vodních ekosystémů, změnou klimatu, monitoringem malých povodí, acidifikací půd a vod. Pracuje v České geologické službě a Ústavu výzkumu globální změny AV ČR. Člen Rady NP Šumava a KRNAP, člen Rady vlády ČR pro udržitelný rozvoj.

Po každé přednášce následuje diskuse.

Krátká oznámení, aktuality

10.30–11.00 **Přestávka, občerstvení**

11.00–13.00 **Dopolední dílny**

13.00–14.00 **Oběd**

14.00–16.00 **Odpolední dílny**

Předávání osvědčení

Na setkání si vás dovolují pozvat:

- Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s.
- Česká lesnická akademie Trutnov
- Královéhradecký kraj

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Financováno z projektu Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji II CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0019192

Oškliví a neviditelní přátelé

Doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D.

Lidstvo má v půdě miliony pomocníků, kteří zajišťují chod ekosystémů a jsou nejefektivnějším recyklačním střediskem, jaké kdy existovalo. Pracují zadarmo, automaticky a spolehlivě, jen jim v tom nesmíme bránit. Bez jejich fungování bychom tady nebyli, neměli bychom dost potravy, vody nebo potěšení z přírodních krás - a přece o nich víme tak málo, málokdo je viděl a ještě méně lidí se v nich "vyzná". Dílna poskytne náhled do světa půdních breberek, naznačí, jak se k nim dostat, jak je pozorovat, sbírat a poznávat - a taky jak vlastně v systému fungují a proč to bez nich nemůže dlouho fungovat. A taky, možná překvapivě, jak moc nám mohou pomoci v boji s klimatickou krizí - pokud je dokážeme naplno zapojit.

Vhodné všechny účastníky KAPRADÍ.

Je úhyn lesů výsledkem vlivu klimatické změny nebo špatného přístupu k jejich pěstování? (o kůrovci, vodě, smrku, síře a dusíku)

Prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.

Rozsáhlé hynutí, zejména smrkových lesů (ca. 100 milionů m³ za poslední 4 roky), bylo způsobeno kůrovcovou gradací. Ale důvody této gradace jsou interpretovány různě - od čistě lesnických interpretací, kdy jsou za důvody gradace považovány zejména chyby v prevenci množení kůrovce, a samotný koncept smrkových monokultur není zpochybňován, až po jednoznačný vliv nečekaného sucha a tepla. Kde je pravda blíže, a co klimatické modely předpovídají do příštích desetiletí? Musíme změnit koncept pěstování lesů, nebo stačí být ostražitější v běžné lesnické praxi? A mají na současnou situaci stále vliv emise síry a dusíku?

Vhodné všechny účastníky KAPRADÍ.

Louky: jejich původ a význam v krajině

Prof. RNDr. František Krahulec, CSc., zabývá se ekologickými aspekty variability rostlin. Má dlouhodobé zkušenosti s travinnými společenstvy a jejich ekologií. Pracuje v Botanickém ústavu AV ČR, přednáší na PřF UK Praha a na PřF UP v Olomouci, předseda vědecké sekce Rady KRNAP.

Louky u nás vznikly většinou (ne všechny) činností člověka. Jsou významným prvkem naší krajiny: je v nich zastoupeno velké množství druhů rostlin a v návaznosti i dalších organismů, především některých skupin hmyzu. Jsou ohroženy celou řadou lidských aktivit, jako je odvodňování, přehnojení či opuštění péče často následované spontánním či umělým zalesněním. Udržení vysoké druhové diverzity je jedním z hlavních problémů současné aplikované ekologie.

Vhodné všechny účastníky KAPRADÍ.

Výukový program Tetřívka

Mgr. Katarína Čižmárová, Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s.

Tetřívka obecná zvaná Krkonošský černý rytíř je zajímavý tvor spjatý s ekosystémem Krkonoše a zároveň kriticky ohroženým druhem, jehož budoucnost visí na vlásku. V dílně si ukážeme, jak žákům vysvětlit, co tetřívce vadí a čeho se vyvarovat, abychom ho nerušili a neškodili mu. Představíme vám výukový program pro 1. stupeň ZŠ a simulační hru pro 2. stupeň, část programu si vyzkoušíte na vlastní kůži, nebudou chybět metodické poznámky a diskuse. Jedná se o programy, které SEVER vytvořil v minulém roce pro Správu KRNAP jako součást rozsáhlé kampaně na záchranu tetřívky obecné, jehož počty se rok od roku snižují.

Vhodné zejména pro učitele a lektory, kteří pracují s žáky na 1. a 2. stupni ZŠ.

Lesní pedagogika – dílna v terénu!

Mgr. Marta Hamerská a Ing. Aleš Škoda, pedagogové ČLA Trutnov

O čem je lesní pedagogika a jaké jsou její základní principy? Vydejte se s námi na dvě stanoviště lesní pedagogiky. Na prvním se zaměříme na botaniku a zoologii (druhy rostlin, živočichů a jejich výskyt). To druhé nás provede zážitkovou lesní pedagogikou, např. poznáváním dřevin, poznáváním stromů podle kůry, poznáváním lesní zvěře.

Vhodné pro všechny účastníky KAPRADÍ.

Biomimikry ve vzdělávání – nová řešení inspirovaná přírodou

Mgr. Milada Dobiášová,
Mgr. Pavel Tlachač, Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s.

Seznámíte se s vzdělávacím konceptem, který využívá biomimikry jako způsob, jak přistupovat k mezipředmětové výuce a rozvíjet v žácích kreativitu a komplexní přemýšlení o problémech. Žákům objasňujeme různé děje v přírodě v kontextu hledání inspirace pro lidský svět. Řada užitečných vynálezů byla inspirována přírodou - ať už to byl padák, suchý zip, tvar vlaku odvozený od tvaru zobáku ledňáčka, lepenka bez lepidla... Koncept může být i výzvou, jak se adaptovat na změny klimatu, jak do výuky zapracovat tematiku udržitelného života. Dozvíte se základní informace o této metodě a představíme vám výukové materiály, které vznikly v rámci tříletého mezinárodního projektu Learning from Nature – Biomimicry in Education.

Vhodné zejména pro učitele a lektory, kteří pracují s žáky ve věku 12 – 16 let.

Netradiční management v ochraně biodiverzity

Kamil Hromádka, ZO ČSOP JARO Jaroměř

Jaké jsou nejčastější důvody snižování či ztráty biodiverzity v České republice? Jak prakticky biodiverzitu chránit? Přestavíme vám různé přístupy, jak to řešit. Některé se vám možná budou zdát velmi nezvyklé.

Vhodné pro všechny účastníky KAPRADÍ.

Výukový program Lesy v ohrožení

Mgr. Lenka Hronešová, Středisko ekologické výchovy SEVER Hradec Králové, o.p.s.

Účastníci se seznámí s metodikou výukového programu pro 5. a 6. třídu ZŠ s tematikou lesa: Co ohrožuje naše lesy? Můžeme je nějak chránit? A jak? Pojdme si to společně vyzkoušet a prožít. Připomeneme si funkce lesa, z předložených informací vyvodíme nebezpečí, která ovlivňují zdárné fungování lesního ekosystému. Společně vymyslíme řešení, která by tato ohrožení odstranila nebo alespoň zmírnila. Prakticky si vyzkoušíme aktivity pro práci ve skupinách, zjistíme, jaký druh lesa nejlépe odolává klimatickým změnám i nestrachám lidské činnosti.

Vhodné zejména pro učitele a lektory, kteří pracují s žáky 5. a 6. třídy ZŠ.

Metody biologického monitoringu povrchových vod v ČR – dílna v terénu

Mgr. Jan Špaček, Ph.D. Povodí Labe, s. p., Hradec Králové

Během praktické dílny v terénu se naučíte postupy pro jednotlivé biologické složky ve stojatých a tekoucích vodách (Makrozoobentos, Fytobentos, Fytoplankton, Zooplankton, Ryby, Makrofyta), uvidíte ukázky odběru z tekoucí vody a záhy si odběry sami vyzkoušíte, budete s lektorem debatovat nad získaným materiálem, seznámíte se s doporučeným vybavením pro tuto činnost včetně stručného přehledu legislativy, objevíte možnosti využití vodních organismů při výuce.

Vhodné zejména pro učitele a lektory, kteří pracují s žáky 2. stupně ZŠ a SŠ.

Jméno a příjmení:

Organizace:

Adresa:

Telefon:

E-mail:

organizační informace

Uzávěrka přihlášek do pátku 1. října 2021.

Místo konání: Česká lesnická akademie Trutnov,
K Bělidlu 478, Horní Staré Město

Pro účastníky z Královéhradeckého kraje
je účast ZDARMA (včetně občerstvení).

KAPRADÍ – Konzultace A PRAKtické Dílny k ekologické výchově
má udělenou akreditaci MŠMT, č.j.MŠMT-21556/2019-1

Účastníci získají osvědčení po absolvování společného úvodního programu
a dvou bloků dílen.

Akce proběhne v režimu aktuálních hygienických opatření.

dopolední dílny (11.00–13.00)

Oškliví a neviditelní přátelé

**Je úhyn lesů výsledkem vlivu klimatické změny
nebo špatného přístupu k jejich pěstování?**

Louky: jejich původ a význam v krajině

Výukový program Tetřívky

Lesní pedagogika – dílna v terénu

Max. počet účastníků na jedné dílně: 20 osob.

odpolední dílny (14.00–16.00)

Biomimikry ve vzdělávání

– nová řešení inspirovaná přírodou

Netradiční management v ochraně biodiverzity

Louky: jejich původ a význam v krajině

Výukový program Lesy v ohrožení

Metody biologického monitoringu

povrchových vod v ČR – dílna v terénu

Max. počet účastníků na jedné dílně: 20 osob.

Po přihlášení obdržíte podrobnější organizační informace na váš e-mail.

**Pro případné dotazy využijte e-mail: sever-prihlasky@ekologickavychova.cz
nebo tel. 739 203 204**

Uloženou a vyplněnou přihlášku pošlete nejpozději do 1.10. na e-mail:

sever-prihlasky@ekologickavychova.cz, do předmětu napište: **KAPRADÍ 2021**